

Muntanya

www.cec.cat

ANY 142 • JUNY 2018

925

RUTES AMB BTT

El canal de Castilla

MISTERIS DE L'ARAN

L'estela de
Sant Pere de Bausen

EXCURSIONISME

Montsec: en els dominis
del barranc del Bosc

PERSONATGES

La Galeria d'Excursionistes
Catalans Il·lustres del CEC

EXCURSIONISME CIENTÍFIC

Observar els ocells

CIMS DE MONTSERRAT

Una gran ruta circular d'altura

4,45 €

00925
9 770212 211006

Redacció i administració
Centre Excursionista de Catalunya
Paradís, 10
08002 Barcelona
☎ 933 152 311
revista.muntanya@cec.cat

Director
Ferran Alexandri
ferran.muntanya@cec.cat

Consell assessor
Joan Campaña, Enric
Nosàs, Josep M. Sala

Consell de redacció
David Mengual,
Mari Nivera, Damià Pérez,
Joan Quintana, Albert
Vidal, Enric Soler

Edició i correcció
Ferran Alexandri

Disseny i maquetació
Toni Inglès

Cartografia
Albert Martínez

Publicitat
Jaume Prenafeta
jprenafeta@cec.cat

Subscripcions i vendes
Marina Simó
☎ 933 152 311
msimo@cec.cat

Distribució a llibreries
Llibreria Altaïr
☎ 933 427 177

Impressió
SAGRAFIC

Dipòsit legal:
B-545-1958
ISSN:0212-2111

La revista *Muntanya* respecta les opinions expressades a través dels articles dels seus col·laboradors, però no les comparteix necessàriament, fent propis només els continguts de l'editorial.

La revista *Muntanya*, editada pel Centre Excursionista de Catalunya, segons el que preveu l'article 32.1 paràgraf segon del TRL-PI vigent, s'oposa expressament a què qualsevol de les pàgines d'aquesta revista, o bé una part d'aquestes pàgines, siguin utilitzades per a la realització de resums de premsa. Qualsevol forma de reproducció, distribució, comunicació pública o transformació d'aquesta obra només pot ser feta amb l'autorització dels titulars, tret de les excepcions previstes per la llei. Adreceu-vos a CEDRO (Centro Español de Derechos Reprográficos) si us cal fotocopiar o escanejar algun fragment d'aquesta publicació (www.conlicencia.com); ☎ 917 021 970 / 932 720 445).

Generalitat de Catalunya
Departament de la Presidència

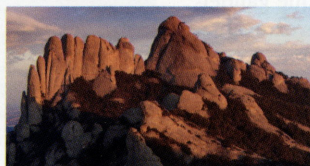

Muntanya

ANY 142 • JUNY 2018 925

CENTRE EXCURSIONISTA DE CATALUNYA / CLUB ALPÍ CATALÀ

SUMARI

8 CINC CIMS DE MONTSERRAT. UNA RUTA CIRCULAR D'ALTURA **Albert Masó García**

Un itinerari circular que passa pels punts culminants de Montserrat que formen part de la llista de 100 cims de la FEEC: miranda dels Ecos, turó del Montgròs, miranda de Sant Jeroni, miranda de Sant Magdalena i roca de Sant Salvador.

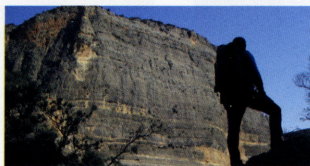
22 EL CANAL DE CASTILLA. PEDALANT ENTRE LA HISTÒRIA I LA NATURA TRANQUIL·LA **David Mengual i Padrós**

Un agradable itinerari amb bicicleta, seguint un canal històric i antiga via de comunicació fluvial, una gran obra hidràulica construïda a Castella entre 1753 i 1849.

34 MISTERIS DE LA VALL D'ARAN. ELS CURIOSOS GRAVATS DE L'ESTELA DE SANT PERE DE BAUSEN **Jordi Rodríguez**

Una llosa amb una inscripció misteriosa, formada per una successió de dibuixos geomètrics i símbols, adossada al mur sud de l'església de Bausen, s'analitza per primera vegada des d'una òptica particular.

40 EN ELS DOMINIS DEL BARRANC DEL BOSC **Ferran Alexandri i David Mengual**

Dues excursions pel feréstec barranc del Bosc del Montsec d'Ares: una excursió circular que ens duu fins al cim de la roca Regina i un itinerari que ens transporta al passat medieval del jaciment de les Tombetes.

50 LA GALERIA D'EXCURSIONISTES CATALANS IL·LUSTRES **Carles Albesa Riba**

Creada al segle XIX per l'antiga Associació Catalanista d'Excursions Científiques, la Galeria d'Excursionistes Catalans Il·lustres és un vell record que encara es pot contemplar a la seu del Centre Excursionista de Catalunya.

56 COM PODEM OBSERVAR ELS OCELLS I AJUDAR A PRESERVAR-LOS **Miquel Rafa**

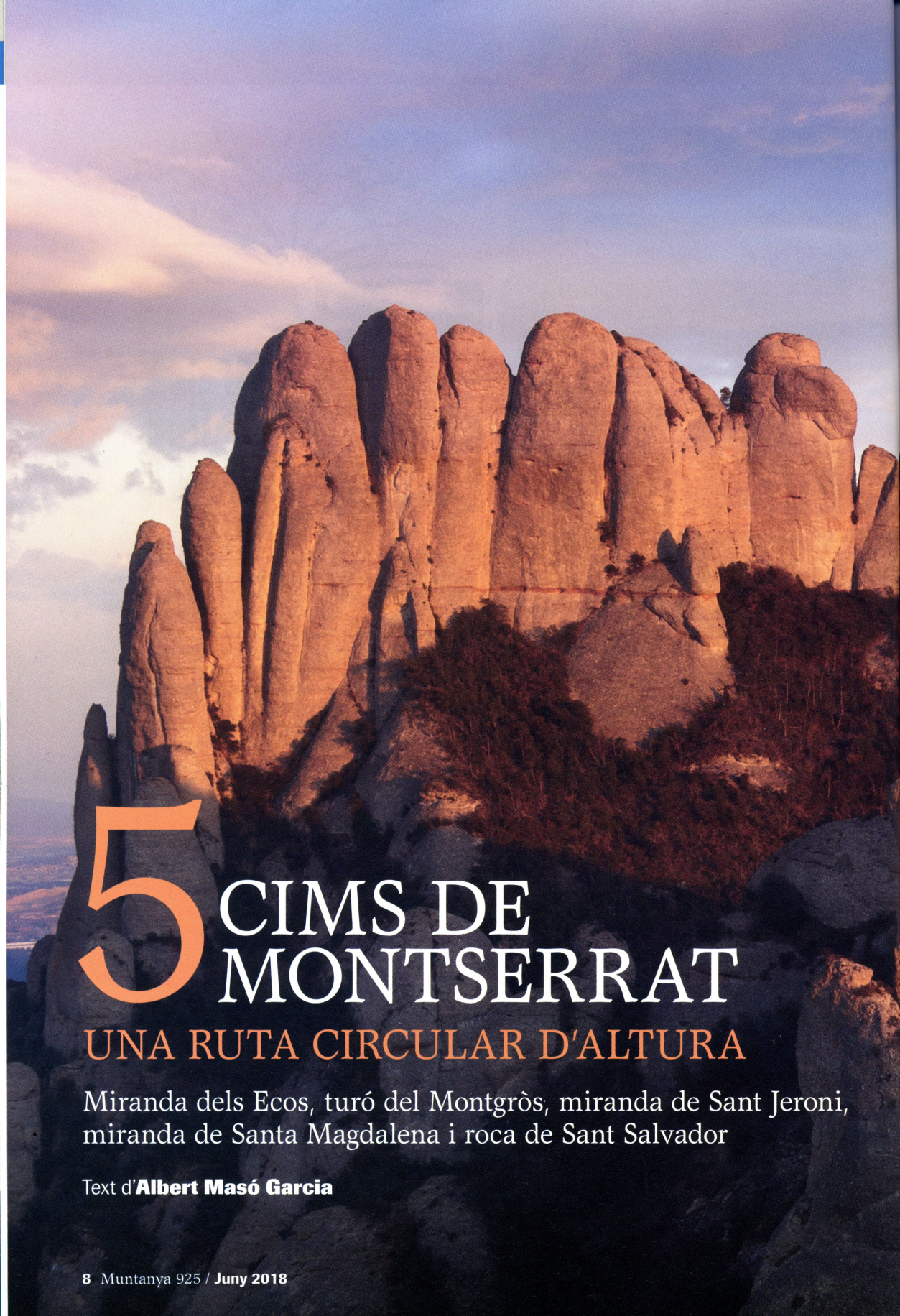
L'observació dels ocells ha estat una pràctica que ha fascinat l'home des de temps prehistòrics, i actualment és una de les activitats més interessants que podem fer quan anem d'excursió.

SECCIONS

4 EDITORIAL 6 LA COLUMNA

64 NOVETATS EDITORIALS 66 CRÒNICA ALPINA 68 VIES D'ESCALADA

72 REFUGIS DEL CEC 76 DESCOBERTES FAMILIARS 78 NOTÍCIES 82 ESPAI CEC

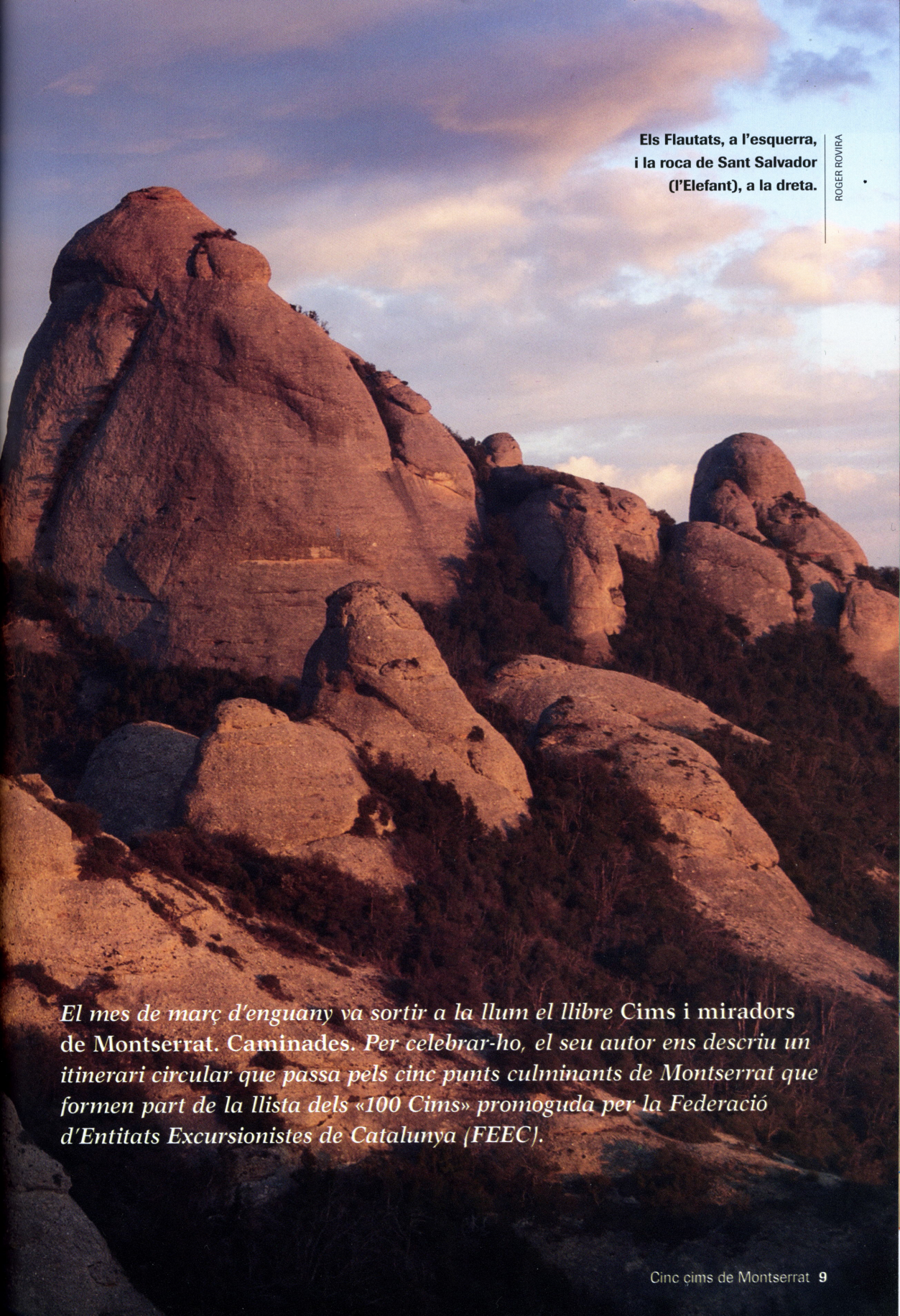

5 CIMS DE MONTSERRAT

UNA RUTA CIRCULAR D'ALTURA

Miranda dels Ecos, turó del Montgròs, miranda de Sant Jeroni,
miranda de Santa Magdalena i roca de Sant Salvador

Text d'**Albert Masó Garcia**

Els Flautats, a l'esquerra,
i la roca de Sant Salvador
(l'Elefant), a la dreta.

ROGER ROVIRA

El mes de març d'enguany va sortir a la llum el llibre Cims i miradors de Montserrat. Caminades. Per celebrar-ho, el seu autor ens descriu un itinerari circular que passa pels cinc punts culminants de Montserrat que formen part de la llista dels «100 Cims» promoguda per la Federació d'Entitats Excursionistes de Catalunya (FEEC).

ALBERT MASÓ GARCIA

Cinc talaies, veritables punts emblemàtics del massís de Montserrat i de tot Catalunya, que formen part de la història de l'excursionisme i l'escalada dels pioners muntanyencs catalans. Situats a la part oriental de la muntanya Serrada, tots aquests cims superen els 1.000 metres d'altura i ofereixen unes vistes àmplies, fantàsiques i vertiginoses. Aquests cinc cims són: la miranda dels Ecos (1.223 m), el turó del Montgròs (1.133 m), la miranda de Sant Jeroni (1.236 m), la miranda de Santa Magdalena (1.132 m) i la roca de Sant Salvador (1.156 m).

Cada cim té el seu caràcter i personalitat, i una manera de captar les seves diferències és

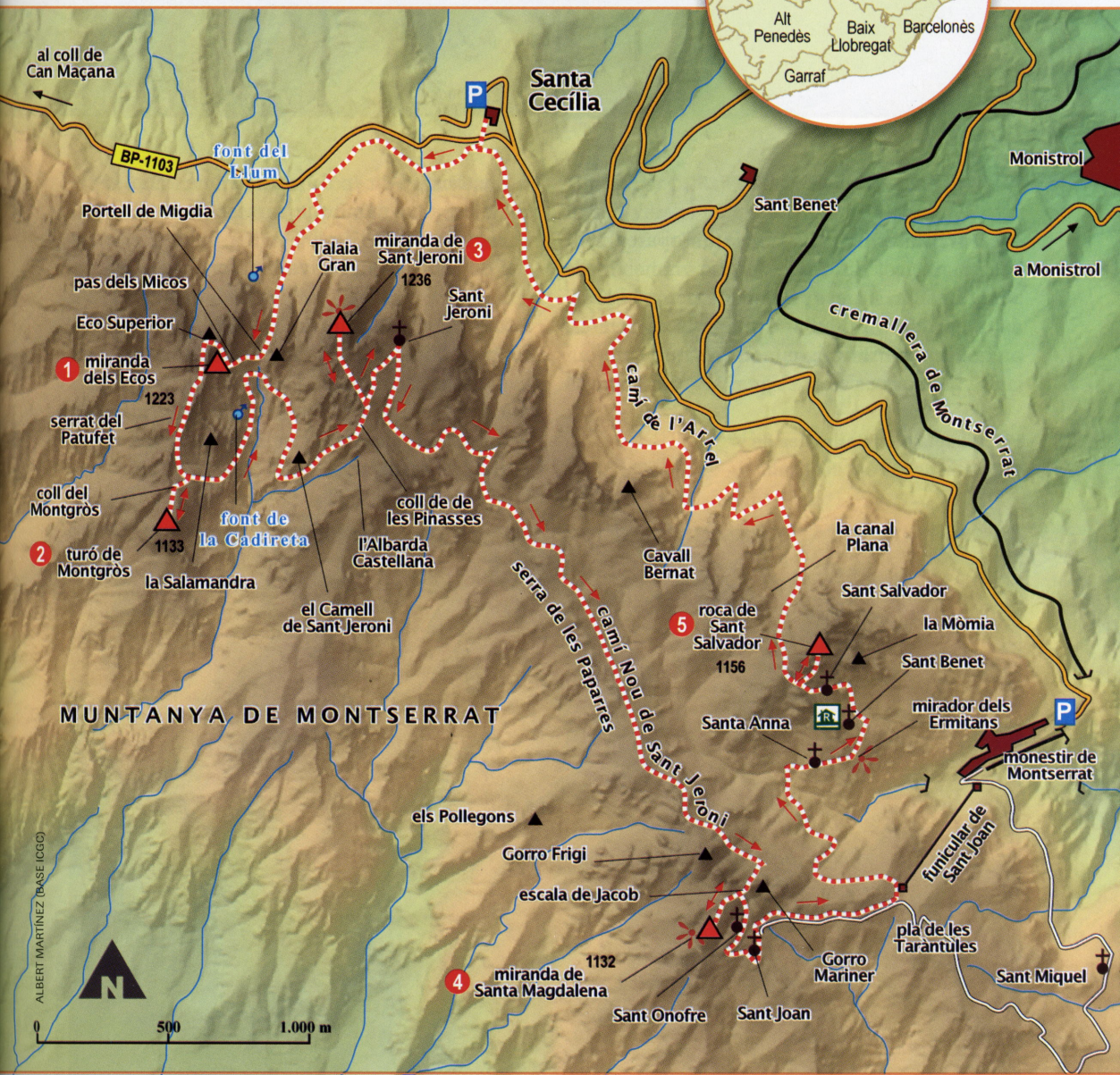
L'ombra serrada de Montserrat vers el pla de Bages i els cims nevats dels Pirineus.

visitant-los tots en una única excursió. Per aconseguir-ho, a continuació es descriu un itinerari circular que combina exigència amb intel·ligència, solitud amb multitud i esforç físic amb emocions espirituals. Lligueu-vos ben fort les botes, carregueu-vos a l'esquena una motxilla lleugera però amb el contingut necessari, afineu bé el sentit de l'orientació, feu sortir del vostre interior l'esperit aventurer i empreneu aquest emocionant viatge per les altures de Montserrat.

ROGER ROVIRA

L'aparcament del monestir de Santa Cecília és el punt de sortida d'aquesta ruta circular.

PANORÀMICA DES DEL CIM DE L'ECO SUPERIOR

Miranda de
Sant Jeroni

Montcau o
roca del Moro

Roca de
Sant Salvador

Gorro Frigi

La Salamandra

LA MIRANDA DELS ECOS (1.223 m)

00:00 Estacionem el vehicle a l'aparcament del conjunt d'edificis de l'antic monestir de Santa Cecília, situat aproximadament al PK 5,7 de la carretera BP-1103. Creuem la carretera i prenem una pista mig cimentada que amb pujada mena a un camí, el qual seguim cap a la

La talaïeta d'en Barbé des de la canal de la Font del Llum.

dreia (oest). Al cap de poca estona anem a parar a un altre camí que correspon al GR 172 i el seguim cap a l'oest. Creuem la marcada canal de Sant Jeroni i davалlem fort cap al nord.

00:06 Trencall amb un pal amb indicadors i un panell informatiu. Seguim el camí que surt cap a l'esquerra (oest). De manera gradual, ens anem acostant a la base de les muralles de Montserrat fins que el camí comença a pujar fent ziga-zagues.

00:21 Trencall amb un pal amb indicadors. Seguim el camí que surt cap a l'esquerra vers el coll o portell de Migdia, amb pujada contínua.

00:29 Cruïlla. Si seguim el camí ben fressat que surt cap a la dreta (oest), en poc menys d'un minut podem visitar la font del Llum, surgència de gran anomenada que prové d'una petita cavitat ubicada dins d'una gran roca repenjada a la cinglera. Si no, seguim el camí que surt vers l'esquerra i que ens introdueix a la canal de la Font del Llum. Superem un tram nu de vegetació a causa d'una esllavissada tot fent algunes grimpades i seguidament la canal s'encaixona entre altívoles parets. La pujada no dona treva, però uns bonics teixos i la màgia de l'entorn ens l'amenitzen.

LA FONT DEL LLUM

La font del Llum és un dels escassos punts d'aigua del massís de Montserrat, situada a mitja alçada de la canal de la Font del Llum, que s'enfila fins al coll de Migdia. La font brolla de manera constant d'una galeria que s'obre entre uns blocs caiguts, als peus dels contraforts septentrionals del Camell dels Ecos.

00:41 Coll o portell de Migdia, ampli, ombrívol i molt adequat per reposar i agafar aire. S'hi respira pura essència montserratina. Con-

tinuem seguint el camí que baixa decidit cap al sud vers el màgic torrent de Migdia. Al final de la primera baixada, a mà dreta s'origina el camí de la canal del Pas dels Micos (inscripció de color groc «Micos» en una alzina i una fita). El seguim superant uns relleixos on cal fer algunes grimpades per terreny un xic terrós. Trobem traços i algunes marques de color groc.

COLL DE MIGDIA, AMPLI, OMBRÍVOL I MOLT ADEQUAT PER REPOSAR I AGAFAR AIRE. S'HI RESPIRA PURA ESSÈNCIA MONTSERRATINA

Arribem al peu de les parets i seguim cap a l'esquerra una canal ascendent molt estreta i que ens obliga a gairebé reptar fins al famós pas dels Micos, on hem de superar un tram molt dret ajudant-nos de forma simiesca d'un teix molt polit pel pas d'incomptables muntanyencs. Superat, grimpem agafant-nos a les arrels i flanquegem cap a la dreta, per un pas aeri, mitjançant un cable metàl·lic. Llavors, seguim una boscosa i marcada canal que s'enfila fort cap a la dreta fins que les marques de pintura de color groc ens fan flanquejar bruscament cap a l'esquerra vers una altra canal boscosa que ascendeix cap al nord i arran de la paret est de la miranda dels Ecos. Superem un tram d'una vintena de metres mitjançant una grimpada, on cal parar força atenció i llavors arribem al coll de la Miranda, a la qual pugem fàcilment per l'esquenall nord.

PANORÀMICA DES DEL TURÓ DEL MONTGRÒS

L'Esfinx
del Montgròs

Regions d'Agulles i
dels Freres Encantats

El Frare
Gros

Turó del
Montgròs

Roca Plana
dels Llamps

ALBERT MASÓ GARCIA

EL PAS DELS MICOS

Una gran escletxa forma la canal dels Micos, estreta i força vertical, amb trams terrosos i descompostos. És un indret de pas difícil, on trobarem un parell de teixos ben polits pel pas dels excursionistes que ens ajuden a enfil·lar-nos *com uns micos*, i a la part final, superem un curt però aeri flanqueig normalment equipat amb un cable.

N. DE LE

OSCAR MASÓ GARCIA

1:06 Cim de la miranda dels Ecos. És estret, allargat de sud a nord i amb unes vistes aèries impressionants. Mentre reposem, podem imaginar-nos el que sentirien els primers muntanyencs que van tenir la gosadia d'enfil·lar-s'hi per primer cop. Al nord-est s'alça l'Eco Superior, el punt més alt de la regió dels Ecos. Plens d'emoció, retornem al coll de la Miranda i se-

guim un corriol que baixa cap al nord entre boixos i que al cap de poc gira al sud i avança arran de la paret oest de la miranda fins al coll de l'Eco d'en Nubiola. Llavors, seguim la marcada canal que davalla fort cap al sud fins que trobem un sistema de cordes fixes que enllacen amb un salt vertical equipat amb una cadena i una corda que permeten davallar els seus 15 m amb atreviment. Us recomanem dur una corda i efectuar un ràpel, si no ens veiem en cor de davallar agafats de la cadena. Un cop a baix, seguim un corriol vers migjorn que s'enfila entre boixos i alzines.

EL TURÓ DEL MONTGRÒS (1.123 m)

1:16 Arribem al coll del serrat del Patufet, que queda a mà dreta (oest) i que podem pujar per mitjà d'una grimpada senzilla. Seguidament, davallam fortament vers el sud-est seguint rastres i algunes fites per bosc esclarissat fins que trobem una canal erosionada on una corda ens ajuda a baixar un tram terrós i relliscós. Continuem perdent alçada i a través d'un roquetar enllacem amb el camí que uneix el coll del Montgròs amb el torrent de Migdia.

1:24 Situats al camí esmentat, per on discorre el PR C-78, el seguim amb pujada vers l'oest per un bonic bosc d'alzines fins que arribem a l'estret coll del Montgròs, des del qual pugem cap al sud fins al cim d'aquest turó.

L'Eco
Superior

La
Salamandra

Miranda de
Sant Jeroni

Mirador
del Moro

L'Albarda
Castellana

Roca de
Sant Salvador

1:31 Cim del turó del Montgròs. És pelat, allargat de nord a sud, ampli i amb unes vistes meravelloses vers tot arreu. Val la pena aturar-se força estona i gaudir d'aquest cim mític. Després d'haver degustat la seva essència personal, davallem de nou fins al coll i seguim el camí cap a la dreta amb forta baixada. Passem pel peu de l'allargassat vessant sud de la Salamandra i descendim a través d'una successió de canals estretes i penjades des de les quals gaudim d'unes vistes fantasioses del vessant

ponentí de la miranda de Sant Jeroni i d'agulles llegendàries, com les Talaies o el Gegant Encantat. Passem pel costat de la font de la Cadireta (recollidor d'aigua obrat) i després d'una marcada corba baixem precipitadament fins la llera del torrent de Migdia.

Descendint vers el torrent de Migdia es gaudeix d'una preciosa visió del conjunt d'agulles de les Talaies i del vessant oest de la miranda de Sant Jeroni.

ALBERT MASÓ GARCIA

PANORÀMICA DES DE LA MIRANDA DE SANT JERONI

Mirador
del Moro

Montcau o
roca del Moro

Roca de
Saint Salvador

Gorro
Frigi

L'Albarda
Castellana

LA MIRANDA DE SANT JERONI (1.236 m)

1:44 Seguim el camí que s'enfila amunt per la llera del torrent en un ambient ombrívol i suggeridor tot seguint el PR C-78.

1:47 Cruïlla que actualment està senyalitzada amb un petit indicador de color negre. Prenem el camí que surt cap a la dreta vers Sant Jeroni. La pujada és forta i sense descans. Passem pel peu de l'aresta sud de la Talaia Gran i

comencem un flanqueig cap al sud que alterna trams planers amb pujades i baixades abruptes que trenquen el ritme. Les vistes vers l'oest esdevenen magnífiques fins que revoltem el prominent Camell de Sant Jeroni i ens orientem cap a l'oest tot albirant nous paisatges montserratins.

Baixant del cim de la miranda de Sant Jeroni, amb l'Albarda Castellana a l'esquerra.

ALBERT MASÓ GARCIA

Miranda de
Sant Jeroni

El Gegant
Encantat

Turó del
Montgròs

Roca Plana
dels Llamps

Serrat del
Patufet

Miranda
dels Ecos

ALBERT MASO GARCIA

EL CAMÍ DELS FRANCESOS

El camí dels Francesos fa referència a la guerra del Francès, el conflicte bèl·lic entre Espanya i el Primer Imperi Francès que s'inicià el 1808 amb l'entrada de les tropes napoleòniques, i que finalitzà el 1814 amb el retorn de Ferran VII d'Espanya. Napoleó pretenia instal·lar el seu germà Josep Bonaparte al tron espanyol. El monestir de Montserrat fou ocupat pels francesos el 25 de juliol de 1811.

Prise du Montserrat

Paper cuixé de M.T. Martinet,
Prise du Montserrat, estampa de la sèrie
France Militaire, editada a París el 1838.

LA MIRANDA DE SANT JERONI... PER MOLTA GENT QUE HI HAGI, PER MOLTS COPS QUE L'HÀGIM PUJAT... ¡MAI DECEP!

2:06 Anem a parar a l'històric camí dels Francesos i el seguim cap al nord entremig de nombroses alzines tot deixant el PR C-78, el qual davalla cap al sud. La pujada és constant.

2:14 Arribem al coll de les Pinasses o de l'Albarda Castellana, des d'on podem pujar aquest turó mitjançant uns emocionants deu minuts. Seguim el camí que surt cap al nord i en poca estona abastem el camí cimentat que cap a l'esquerra duu a la miranda de Sant Jeroni, el qual recorrem a través d'escalas, baranes i, probablement, envoltats d'un bon estol d'ètnies, llençues i vestimentes heterogènies.

2:23 Cim de la miranda de Sant Jeroni. ¿Què es pot dir d'aquest cim, de les seves vistes impressionants, de la seva taula d'orientació, de la història que desprèn que no s'hagi dit ja? Per molta gent que hi hagi, per molts cops que l'hàgim pujat... ¡Mai decep! Estem al punt més alt de tot Montserrat, però encara no hem fet ni la meitat de l'itinerari. Per tant, cal que comencem a davallar del cim sense mandra. Passem de llarg del trencall del camí dels Francesos i arribem a l'ermita de Sant Jeroni, des d'on continuem seguint el marcat camí que davalla suauament vers el sud-est.

N. DE L'E

PANORÀMICA DES DE LA MIRANDA DE SANTA MAGDALENA

Turó del
Montgròs

L'Albarda
Castellana

Gorro
Frigi

Roca de la
Magdalena Superior

Roca de
Sant Salvador

La
Mòmia

LA MIRANDA DE SANTA MAGDALENA (1.132 m)

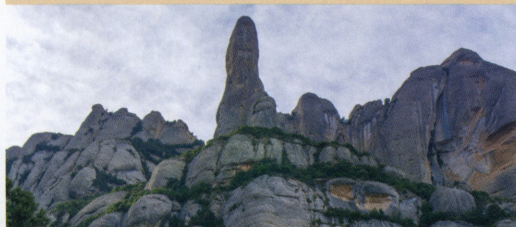
2:38 Cruïlla en una tram recte cimentat i senyalitzat amb un pal amb indicadors. Obviem el trencall que davalla cap al pla dels Ocells i seguim recte pel camí Nou de Sant Jeroni, carenejant agradablement per la serra de les Paparres o de Bellavista. Els paisatges són magnífics, destacant la impactant visió del Cavall Bernat, l'agulla més emblemàtica de tot Catalunya.

EL CAVALL BERNAT

A Catalunya trobem moltes roques monolítiques o penyals verticals de forma agullonada i de grans proporcions anomenades *Cavall Bernat*, una forma eufemística i dissimulada de *carall baranat* (és a dir: voltat d'una rotilana de penya-segat, segons J. Coromines), relacionades tal vegada amb antics cultes fàl·lics. Un dels més famosos i de gran tradició escaladora és el de Montserrat, format com a resultat de l'erosió típica de conglomerats amb moltes diàclasis.

N. DE L'E

GETTY IMAGES

3:00 Després de passar per sota de la paret nord-est del Gorro Frigi, trobem un pal amb indicadors a mà dreta que ens senyalitza el pròxim objectiu: la miranda de Santa Magdalena. Prenem el corriol que puja cap a la dreta i al cap de poc ens trobem amb la mística escala de Jacob, per la qual pugem amb emoció. Un cop ascendida, passem pel coll entre el Gorro Mariner (esquerra) i la Magdalena Inferior i seguim el camí que puja cap a l'oest rodejats d'alzines i grans agulles.

L'ESCALA DE JACOB

Durant molts anys l'accés principal a l'ermita de Santa Magdalena va ser per l'escala de Jacob: 91 esglaons que començaven en el camí que anava del pla de les Taràntules cap a Sant Jeroni. Es tracta d'un pas estratègic que serveix per superar un tall estret entre el Gorro Mariner i la Magdalena Inferior. Es desconeix la data en què es va construir aquesta escala de referències bíbliques: l'escala somiada per Jacob, una escala que anava de la terra fins al cel, on els àngels pujaven i en baixaven, de veure a Déu, origen també del nom de la cartoixa d'Escaladei. A l'inici de les escales hi trobem la font de Jacob, una petita cisterna que recull l'aigua que s'escola d'una surgència que hi ha en una escletxa entre dues roques.

N. DE L'E

3:05 Collet amb pal amb indicadors. Seguim el corriol que s'enfila decidit cap al nord i en poca estona arribem a les ruïnes del que va ser l'ermita de Santa Magdalena (panell informatiu). Passem de llarg d'aquest vestigi històric i seguim el corriol que s'enfila arran de precipicis cap al nord-oest i que mena al capdamunt de la miranda de Santa Magdalena.

3:11 Cim de la miranda de Santa Magdalena. Des d'aquesta excel·lent talaia s'albira bona part del sud i l'orient montserratí, les gegantines i properes agulles dels Gorros i els massissos i ciutats de les rodalies de Montserrat. Havent gaudit de les vistes, tornem a baixar pel mateix camí per on hem pujat fins al collet amb pal amb indicadors. Des d'aquí, seguim el camí que davalla cap al sud, força erosionat, fins que trobem una escala amb cordes gruixudes que actuen a manera de baranes i faciliten la baixada. A mitja davallada, trenquem cap a la dreta vers les penjades ermites de Sant Onofre i Sant Joan Baptista i les travessem a través de passarel·les aèries i passatges estrets entre grans balmes obrades. Situats al seu extrem sud, davallarem pel costat de dos formosos teixos (potser els més meridionals de tot Montserrat) i trenquem cap a l'esquerra en direcció l'estació superior del Funicular de Sant Joan, tot passant pel costat de la relativament moderna capella de Sant Joan i seguint una ampla pista cimentada primer i de terra després.

**Baixant vers les penjades
ermites de Sant Onofre i
Sant Joan Baptista.**

PANORÀMICA DES DE LA ROCA DE SANT SALVADOR

Estació superior del
Funicular de Sant Joan

Roca de la
Prenyada

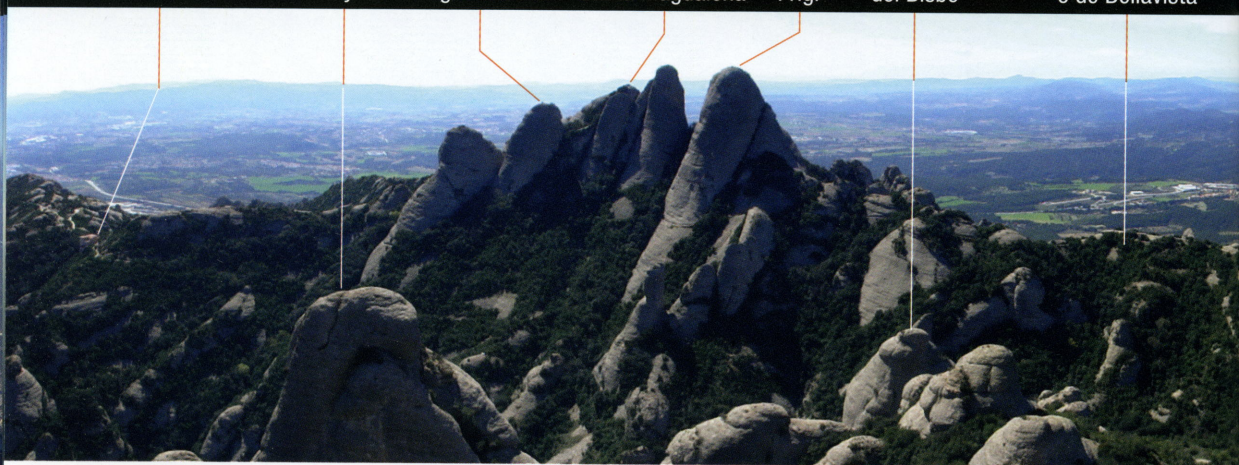
Roca de la
Magdalena Inf.

Miranda de
Santa Magdalena

Gorro
Frigi

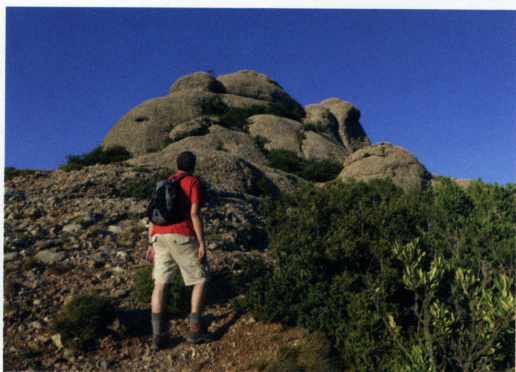
La Panxa
del Bisbe

Serra de les Papparres
o de Bellavista

LA ROCA DE SANT SALVADOR (1.156 m)

3:27 Estació superior del Funicular de Sant Joan, ubicat en el pla de les Taràntules o de les Bruixes, on trobem diversos pals amb indicadors i panells informatius. Prenem el camí que surt a l'esquerra vers Sant Jeroni (PR C-19), tot passant pel costat de l'edifici de l'estació i per sota d'una passarella. Al cap de poca estona, anem a parar a una cruïlla on hi ha un pal amb indicadors; prenem el camí que baixa cap a la dreta en direcció l'ermita de Santa Anna. Anem perdent alçada tot ignorant un parell de trencalls que surten a mà esquerra i trobant diversos passatges rocosos bonics i amb bones vistes vers les agulles que envolten la roca de Sant Salvador.

ALBERT MASO GARCIA

Seguint el corriol que condueix al cim de l'altívol roca de Sant Salvador.

3:41 Ermita de Santa Anna, amb un panell informatiu, una balma obrada a mà esquerra i les restes de l'ermita a mà dreta (en fase de reconstrucció a dia d'avui). Seguim el camí cap a l'est i al capdamunt d'una lleugera pujada anem a parar a la plaça o placeta de Santa Anna. Prenem el camí que surt a mà esquerra en un roquisser en direcció a Sant Benet tot seguint els GR 4, GR 172 i el PR C-19. Passem pel costat del bonic mirador dels Ermitans i pugem cap al nord per trams d'escales. Deixem els dos GR a la dreta i seguim el PR fins al refugi-ermita de Sant Benet.

3:49 Sant Benet. Visió espectacular de la Mòmia, la Momieta, la Trompa de l'Elefant i un llarg etcètera de monòlits. Seguim el corriol que surt a la dreta i al cap de pocs metres deixem el PR C-19 i seguim el camí que s'enfila màgicament a l'esquerra tot traçant ziga-zagues entre alzines i agulles. Agafem alçada ràpidament, passem pel costat del trencall que duu a l'ermita de Sant Salvador i avancem planejant vers l'oest tot passant pel coll de la roca de l'Avortó.

4:01 Trencall gairebé al fil de la carena. Seguim el corriol que surt a mà dreta i que puja al nord vers la roca de Sant Salvador. Primer carenegem i guanyem alçada fins al collet d'una agulla i llavors ens enfilem per una canal un xic dreta que cal grimpar ajudant-nos d'alguns arbustos. Superada, flanquegem sense dificul-

Torrent de
Santa MariaSerrat del
PatufetMiranda de
Sant JeroniCavall
BernatSanta
Cecília

OSCAR MASÓ GARCIA

EL CAMÍ DE L'ARREL

És un dels itineraris més bonics i coneguts de Montserrat, que voreja parets i canals espectaculars. Un antic camí que actualment forma part del GR 172, que connecta el refugi de Santa Cecília amb el monestir de Montserrat. El tram està dominat per tres parets altíssimes: la paret dels Diables, el serrat del Patriarca i la paret de l'Aeri, sense oblidar l'agulla més esvelta del massís: el Cavall Bernat.

tat però amb un pas un xic aeri cap a la dreta fins al peu d'una estreta canal, la qual ascendim amb passos d'encastament fins al coll penjat entre la roca de l'Elefant, situada a la dreta, i la roca de Sant Salvador, que s'alça a l'esquerra i cap on anem tot pujant sense dificultat.

4:09 Cim de la roca de Sant Salvador. És ample, pelat i amb unes vistes superbes vers tots cantons. L'ambient és majestuós i aeri. Després d'haver gaudit del cinquè i darrer cim de l'excursió, davallem amb compte fins al trencall que ens ha dut al cim i seguim el camí principal cap a la dreta en baixada primer i planejant després vers el nord.

4:21 Trencall a mà dreta en una cruïlla de corriols a prop del coll superior de la canal Plana. Davallem cap al nord a través de l'esmenta-

da canal amb baixada forta tot seguint traços i algunes marques de pintura de color groc i blanc que anem trobant de forma saltejada.

4:31 Anem a parar a l'històric camí de l'Arrel i el seguim cap a l'esquerra tot coincidint amb el GR 4, el GR 172 i el PR C-19. A través d'aquest camí gaudim de la visió impactant d'algunes grans muralles montserratines, com la paret dels Diables o la de l'Aeri, així com del superb Cavall Bernat. A mida que avancem obviem trencalls que surten a mà dreta i esquerra fins que, a l'alçada de Santa Cecília, prenem la pista mig cimentada que davalla cap l'aparcament.

5:05 Aparcament de Santa Cecília, punt d'inici i final d'aquesta espectacular excursió.

FITXA TÈCNICA DE LA RUTA

Punt d'inici i final: aparcament de Santa Cecília (PK 5,7 de la carretera BP-1103).

Temps de camí: 5 hores i 5 minuts.

Distància: Uns 15 km.

Desnivell: +1.500 m (acumulat de pujada).

Dificultat: Alta. A part de la distància i el desnivell acumulats, cal fer grimpades atrevides, davallar un tram equipat amb una cadena i cordes, recórrer algunes canals engorjades i saber-se orientar.

Cartografia: Montserrat. Granollers: Editorial Alpina, 2015. Escales 1:5.000 i 1:10.000.